

UDVARHELY VÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

1598/910

Megjelenik minden csütörtökön.

Nyolczadik évfolyam. 11. szám. Szerkeszti: Székelyudvarhely, 1910. márczius 17.

Előfizetési ára: községeknek, valamint kör- és községi jegyzőknek egész évre 6 korona. Egyes szám ára 50 fillér.
Dr. Keith Ferencz Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája Székelyudvarhely, Árpád-utca 3. szám, hová az előfizetési pénzek küldendők.
várm. tb. főjegyző.

I. Vármegyei szabályrendeletek és közérdekű határozatok.

11908
193

51.

A kir. erdőf. jelentése az erdők 1909. állapotáról. Szám. 300—1910. erdőf.

Nagyméltóságu Miniszter Ur!

Udvarhelyvármegye területén fekvő erdők mult évi állapotáról szóló jelentésemet, utalással az 1879. évi XXXI. t.-cz. 34. §-ában foglalt rendelkezésre, tiszteletteljesen az alábbiakban terjesztem elő.

1. Az erdők területi állománya

Az elrendelt helyesbítések folytán 686.34 kat. holddal apadt.

Ennek számba vételével, a mult év végén volt:

a) Talajminőség tekintetében

Véderdő	23663.79	k.	hold.
Futóhomokon álló erdő			
Feltétlen erdőtalajon álló erdő	172570.28	»	»
Nem feltétlen » » »	61.41	»	»

b) Fancmekre nézve:

Tölgy erdő	25514.85	k.	hold.
Bükk és más lombérdők	134255.44	»	»
Fenyő erdő	36525.19	»	»

c) A tulajdonos jogi minősége szerint:

állami erdő	332.09	k.	hold.
községi	15037.26	»	»
egyházi erdő	6073.17	»	»
közalapítványi erdő			
közbirtokossági	114239.52	»	»
részvénytársulati	4.10	»	»
magán erdő	60600.34	»	»

2. A véderdők területi állománya 154.40 k. hold
apadás számbavételével 23663.79 k. hold
megtérjedési volt.

3. Az erdők fentartása

nevezetesen pedig a kihasznált erdők felújítása tekintetében a mult évi eredmény sok tekintetben javulást mutat.

Az év folyamán, a hátralékokkal együtt,

erdősítendő volt	1129.55	k.	hold
beerdősített	1168.59	»	»
hátralékban maradt	214.46	»	»
előiráson kívül erdősített	— —	»	»

A hátralékok pótlása illetőleg a szándékos mulasztások törvényszerű megkorlása iránti intézkedéseket idejében megtettem.

Az előbb kimutatott hátralék egyéb iránt, az illető erdőbirtokosok hanyagságán kívül, másrészt onnan is származott, hogy az esedékes vágás területek egyrésze nem használtatott ki, illetőleg a felújításra kellő időben nem volt elkészíthető.

Törvényellenes írtás a mult évben nem lett bejelentve.

4. A kopár területek befásítására

összesen 793760 drb ingyen csemete adományoztatott a mellyel befásított mintegy 126,75 k. h. terület. A foganzási siker 55%.

Ingyen csemetékben 58 és 3803 korona áll. pénzsegélyben 19 birtokos részesült.

5. Erdő égés

20 eset fordult elő, ezek közül 19 esetben futó és alomtűz, 1 esetben korona tűz 202.25 k. holdra terjedt ki.

Az okozott károk értékét az illető erdőtisztek 2786.70 koronára becsülték.

A tettesek nem voltak kipuhatolhatók s az 1892. évi 25261—14 számú földmivelésügyi miniszteri körrendelet értelmében való hatósági intézkedések idejében megtétettek.

6. Rovarkár.

Még az 1908. év folyamán a vargyasi m. kir. járási erdőgondnokság kerületében fellépett Pieris Crataegi, Tortrix Viridiana, Hibernia Defoliaria és Porthesia Chrysothraea hernyófajok az elrendelt óvó és irtó intézkedések helyes alkalmazása és foganatosítása folytán az 1909. év folyamán alig számba vehető károkat okoztak.

Intézkedések megtételéről 1910. III. 20. napján
Dr. Keith Ferencz főjegyző

7. Széltörés

nem fordult elő.

8. Az üzem-rendezési munkálatok terén elért eredmény a következő volt:

a) ideiglenes gazdasági terv			
beterjesztett	5 birtokról,	2161.53 k.	holdról
felülvizsgáltatott 2	»	2131.27 »	»
megállapítottatott 0	»	— . — »	»
b) Rendszeres gazdasági terv			
beterjesztett	9 birtokról,	2534.50 k.	holdról
felülvizsgáltatott 23	»	5150.78 »	»
jóváhagyatott	14 »	686.96 »	»
c) Üzemátvizsgálási munkálat			
beterjesztett	3 birtokról,	1544.53 k.	holdról
felülvizsgáltatott 11	»	2881.62 »	»
jóváhagyatott	14 »	6464.18 »	»

9. Rendkívüli felhasználás

22 esetben, 271 40 k. holdra és 2346 drb szálfára terjedőleg engedélyeztetett.

A magas engedélyekhez kötött feltételek megtartásának ellenőrzése iránt megfelelő hatósági intézkedések tettek.

10. Egyéb rendk. erdőhasználatok engedélyeztettek 8 esetben előhasználat 286.71 k. h. és 82 szálfá 1.19 esetben fűhasználat 6354.04 k. holdon
57 » legeltetés 6145.36 » »
2 » kőbánya nyitás 3.05 » »

11. Erdei fatermekeknek vizen való szállítására az elmúlt évben 1 engedély kéretett és adatott ki.

12. Erdőrendészeti áthágás

miatt a büntető eljárás foganatosítása végett 11 esetben tettem indítványt.

Nagy nehézséget képez azon körülmény, hogy a járási főszolgabírák az erdőrendészeti áthágásokról nyilvántartást nem vezetnek, a jogerős ítéletek végrehajtását és elszámolását csak számos sürgetés után és akkor is hanyagul és rendetlenül teljesítik, s azért felette kívánatos, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur részéről az 1908. évi 97593—1. A-1. számú ügyirat szerint tervezett nyilvántartás vezetésére a főszolgabírák mielőbb köteleztessenek.

13. Az erdőszemélyzet állománya

a következő volt:

Okleveles erdőtiszt	6	egyen.
Szakvizsgázott erdőőr	16	»
Erdőszolga	171	»

Nagy nehézséget képez az erdei kihágásoknál, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 1899. évi 58398 számú, az erdőőrök és erdőszolgák tanuzási díjainak a vármegyei háztartási alapból való előlegezése ügyében kiadott körrendeletnek — a háztartási alapok pénzének elégtelensége és ebből folyólag a vármegyéknek ellenőrzése miatt — érvényt szerezni nem lehet. Ezen

körülmény az erdei kihágásokat feljelentő és a kihágások tárgyalásánál jelen lenni köteles erdővédszemélyzetet teljesen elkedvetleníti, és a feljelentésektől való tartózkodásra ösztönzi, mert tanuzási díjait általában megkapni nem tudják s így a tárgyalásokra saját költségükön utazni kénytelenek.

Ezen állapot orvoslására Maros-Torda vármegye közigazgatási erdőszemélyzet bizottsága részéről az 1910. évi 35. keb. sz. a tételt felterjesztés.

A kihágások szaporodására vezet továbbá azon körülmény, hogy a községi előjáróságok a szegénységi bizonyítványok kiállításánál daczára a fernálló 65402--1899. B. M. számú körrendeletnek, könnyelműen és részrehajlóan járnak el.

E helyen örvendetes tény és követendő példaképpen kiemelendőnek tartom, hogy az 1909. évben Maros-Torda vármegye törvényhatósága a vármegye alispánjának kezdeményezésére és előterjesztése alapján, a hatósági erdőőrök nyugdíjazása érdekében szabályrendeletet alkotott, a melybe a nyugdíjalap alapszabályait is befoglalta, és ezen szabályrendeletet a m. kir. belügyminiszter ur az 1909. évben jóvá is hagyta úgy, hogy ezen vármegyében az erdőőrök nyugdíjazásának kérdése szerencsésen megoldottnak tekinthető.

Végül nem hagyhatom megemlítés nélkül azon nagy fontosságú eseményt, hogy az ugynevezett székely körvasutnak déda—gyergyószentmiklósi utolsó részlete az 1909. év október 28-án a közforgalomnak átadva lett, mely körülmény az erdőgazdaság és a fakereskedelem fejlesztése és emelése szempontjából, nemszesható nagyértékű fordulatot jelent.

Marosvásárhely, 1910. évi február hó 5-én.

Krajcsovits Béla s. k.,

m. kir. főerdőtanácsos, kir. erdőfelügyelő

III. Általános jellegű, de további intézkedést nem igénylő rendeletek, értesítések és más közlemények

52

152767—1909. III. B. M. számú körrendelet.

A hadsereg ellátásánál szükséges termények és árúk származási bizonyítványainak bélyeg- és díjmentes kiállítása.

Valamennyi törvényhatóságnak.

A cs. és kir. közös hadügyminiszter ur a hadsereg-szállításoknak a hazai termelők részére való biztosítása céljából az 1909. évi szállítások lebonyolítása alkalmával szükségesnek találta származási bizonyítványok követelését is, hogy ezekkel bizonyítható legyen, miszerint a szállított termény valóban a szállító termelő által az országban termeltetett és nem bizonytalan forrásból vásároltatott.

De ugyanezen cél, t. i. a hazai eredetű árú szállításának biztosítása szempontjából szárna-

zási bizonyítványok követeltetnek a kereskedőktől is.

Szükséges azonban, hogy az érdekeltek ezen bizonyítványokat a cél érdekében minél egyszerűbben és könnyebben megszerezhessék.

Ez okból a m. kir. pénzügyminiszter ur az I. és II. számú mellékelve közölt minták szerinti származási bizonyítványoknak bélyegmentességét a földmivelésügyi miniszter urhoz 1909. évi szept. hó 24-én 98831. szám alatt már engedélyezte.

Nehogy a származási bizonyítványoknak az érdekeltek által való megszerzését megnehezítse az a körülmény, hogy egyes helyeken a hatóságok azok kiállításáért díjakat is követelnek, elrendelem, hogy a mellékelt minta szerint bélyegmentesen kiállítandó származási bizonyítványok teljesen díjmentesen szolgáltatassanak ki.

Felhívom Cimedet, hogy a származási bizonyítványok kiállítására a területén hivatott hatóságokat és közegeket tudomás és szigorú alkalmazkodás végett étesítse.

Budapesten, 1910. évi február hó 22-én.

A miniszter helyett:

Dr. Némethy Károly s. k.,
miniszteri tanácsos

1. Melléklet a 152767—1909 B. M. számú körrendeletre.

(Termelők részére.) Katonai élelmezési célra bélyeg- és kiállítási díj-mentes.

Hivatalos bizonyítvány.

... város (község) alulirt kapitánysága (előjárósága) hivatalosan bizonyítja, hogy ... N. N. ... úr városunk (községünk) határában fekvő ... kat. hold terjedelmű földbirtokán (vagy N. N. ... úr tulajdonát képező ... kat. hold terjedelmű birtokon mint bérlő) ... m. mázsa zabot (szénát stb.) aratott, melyből a hadvezetőséggel megkötött egyezményének határozmányához képest ... métermázsa zabot (szénát stb.) ... év ... hó ... -tól ... év ... hó ... -ig terjedő idő alatt a katonai élelmezési raktárba (X-ben) (vagy bérletkép X állomáson) be fog szállítani

Kelt ...

Városokban:	Községekben:
E. F. rendőrkapitány.	A. B. jegyző.
	C. D. bíró.
(P. H.)	

2. Melléklet a 152767—1909, B. M. számú körrendeletre.

(Kereskedők részére.) Katonai élelmezési célra bélyeg- és kiállítási díj-mentes.

Tanusítvány.

... métermázsa buzáról (zabról, szénáról, stb.) melyet alulírott ... városban (községben) fekvő földbirtokán (bérbirtokán) termelt és N. N. urnak a katonai élelmezési raktárba X-ben

(vagy X bérleti állomáson) való beszállítás céljára eladott.

Kelt ...

M. M.
földbirtokos (földbérlő)

Láta szzál a megjegyzéssel, hogy M. M. földbirtokos (bérlő) városunkban (községünkben) fekvő földbirtokán (földbérleten) ... kat. holdon ... métermázsa buzát (zabot, stb.) termelt.

Kelt ...

Városokban:	Községekben:
E. F. rendőrkapitány.	A. B. jegyző.
	C. D. bíró.
(P. H.)	

Sz. 1506 alisp.

Székelyudvarhely r. t. város polgármestereinek, rendőrfőkapitányának és valamennyi községi előjáróságnak.

M. kir. belügyminiszternek fenti számú körrendeletét tudomás és szigorú alkalmazkodás végett közlöm.

Székelyudvarhely 1910 március 5.

Sebesi alispán.

53.

Sz. 1464—910. alisp.

A városi tanácsnak, valamennyi községi és körjegyzőnek, a vármegyei kórház igazgatóságának.

Hivatkozással a vármegyei »Hivatalos Lap« mult évi február havi első számában 690—909. szám alatt közzétett rendeletemre, felhívom a figyelmét a 83000—907. B. M. szám alatt kiadott közszállítási szabályrendelet 63. §-ára, mely szerint a 62. §. értelmében készített kimutatások április hó végéig közvetlenül a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságához beküldendők.

A város és a nagyközségek a kimutatások szerkesztésére minden esetben kötelezve vannak, a kisközségekre nézve a jelzett szabályzat 62. §-ának harmadik bekezdése szerinti korlátozások állanak fenn.

Székelyudvarhely, 1910. február 27.

Sebesi alispán.

V. Pályázatok, hivatalos hirdetések és körölvények.

Állati betegségek. *Veszétség* fellépett szorványosan Küsmöd és Parajd községek ebállományában.

Veszétség megszűnt Székelyandrásfalva községben és Székelyudvarhely városban.

Takonykór megszűnt Olasztelek községben.

Riikór szorványosan fellépett Etéd község loállományában.

Pályázati hirdetés. (123—1910. sz. hoz)
Udvarhelyvármegye oklándi járáshoz tartozó Kénos, Telekfalva, Gyepes, Homoródtremete községekből álló kénosi körjegyzőségben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött körjegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom azokat, kik ez állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi t.-cz. 6—7. §-ban, illetve az 1900. évi XX. t.-cz. 6—7. §-ban előírt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket f. évi *márczius hó 26. áig* hozzám nyujtsák be. Később érkező kérvényeket nem veszek figyelembe. Javadalmazás: 1. Törzslizetés 1600 K. 2. Irodabér és lakbér a négy községtől 260 kor. 3. Hivatalszolgálatnál 160 kor. (A jegyző a szolgát élelemmel és lakással kell ellássa.) 4. Irodai átalány 100 kor. 5. Utazási átalány 120 kor. A választást márczius hó 30-án d. e. 10 órakor Kénos község házában fogom megtartani. Oklánd, 1910. márczius 12-én. *Scabady*, főszoigabíró.

Pályázati hirdetés. (895—1910. szám.)
Ujszékely községben a bábai állás megüresedett és arra pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérésüket folyó évi *május hó 15. ig* hozzám annál bizonyosabban adják be, mivel a később beérkezettek figyelembe nem veszem. Javadalmazása a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak. Székelykeresztúr, 1910. márczius hó 9. ikén. *Biró*, tb. főszoigabíró.

Hirdetés. Zetelaka község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező mintegy 10000 hold területen a vadászati jogot haszonbérbe adja. A bérbeadás időtartama kezdetét veszi 1910. évi január hó 1-től és 1915. évi december hó 31-én jár le, vagyis a bérleti idő 6 egymás után következő évre szól. A bérbeadás megejtését teljesítő árverés Zetelakán a község házában 1910. évi *márczius hó 24-én* délután 3 órakor fog megtartatni. Zetelakán, 1910. évi márczius 10-én. *Nagy Ferencz*, k. bíró. *Homolay József*, körjegyző.

Megsemmisítés. Stáncsuj Dénesnek 1908. július 25-én 37 szám alatt Kányádon kiadott munkásigazolványa megszennmisített.

Felfogott kopó. Kadács községben Gálfalvi Sámuelnél egy 8—9 hónapos nőtén kopó felfogott, különös ismertető jele: hátán fekete s helyenként sárgás, lábai, farkvége és nyakán keresztül fehéres szőr van.

Körözendő egyének. 95. — *Horváth Mária* győri születésű 25 éves cseléd, kiskoru Horváth Margit anyja. nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv az 1886—910. számra való hivatkozással Pozsony város tanácsának megküldendő.

96. — *Bogár Juliánna* gyulaházi születésű 23 éves cseléd nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 100—910. számra való hivatkozással Torontál vármegye alispánjának megküldendő.

97. — *Weintraut János* nevű 12 éves gyermek június 5-én a paksi gyermekmenhely telepről megszökvén, nevezett nyomozandó, feltalálása esetén a pécsi m. kir. gyermekmenhelybe visszazárlítandó és erről a 18645—909. számra való hivatkozással, Baranya vármegye alispánja értesítendő.

98. — *Kedves Anna* nevű kolozsvári születésű 29—30 éves nő nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 3486—910. számra való hivatkozással Kolozsvár város tanácsának megküldendő.

99. — *Vigyikán Róza* gyulai születésű nő, Vigyikán József anyja, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 2802—910. számra való hivatkozással Békés vármegye alispánjának megküldendő.

100. — *Özv. Pletván Jánosné* sz. Krisán Ilona 45 éves napszámosnő és fia, a 7 éves *Pletván János* nyomozandók, feltalálásuk esetén illetőségükre nézve kihallgatandók és a felvett jegyzőkönyv az 1671—910 számra való hivatkozással Szilágyvármegye alispánjának megküldendő.

101. — *Mátyis György* 27 éves földmives, a ki a zilahi közkörházban ápolás alatt volt, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv az 1588—910 számra való hivatkozással Szilágyvármegye alispánjának megküldendő.

102. — *Zachár Fáni*, 14 éves csavargó leány, a ki az alsókubini magánkórházban ápolás alatt volt, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 812—910 számra való hivatkozással Arvavármegye alispánjának megküldendő.

103. — *Török Szeráfin*, 35 éves nő, kiskoru Török Sándor anyja, és a vele együtt lakott *Mensitz Ede* nyomozandók és feltalálásuk esetén lakhelyük az 1643—910 számra való hivatkozással Veszprémvármegye alispánjával közlendő.

104. — *Rakolcza András*, kőfaragó (neje Vagán Mari) nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 761—910 számra való hivatkozással Nagyvárad polgármesterének megküldendő.

105. — *Jonisz Verona*, 34 éves nő, Jonisz Hermannés Szorád Veron leánya, nyomozandó és feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő j.-könyv a 4065—910 számra való hivatkozással Nyitra vármegye alispánjának megküldendő.

106. — *Stehlik Anna*, kiskoru Stehlik Ignác anyja, nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv a 3308—910 számra való hivatkozással Pestvármegye alispánjához megküldendő.

107. — *Masovszky (Panlovszky) Mihály* a galicziai Gondki községben született 44 éves egyén nyomozandó, feltalálása esetén illetőségére nézve kihallgatandó és a felveendő jegyzőkönyv az 1101—910 számra való hivatkozással Kassa város rendőrfőkapitányának megküldendő.